

Zvuková stavba řeči

rovina zobecnění	nezobecněné	I. zobecnění	II. zobecnění	III. zobecnění
podstata a jednotky	jedinečné zvukové vlny z hlediska tvorby, výsledného askustického signálu a signálu percipovaného	hlásky (segmenty) modely užití prozodických prostředků (suprasegmentální jevy)	fonémy ("zvuky významotvorné") - segmentální - suprasegmentální	morfonémy třídy fonémů střídající se v určitém jazyce pravidelně v kořenech slov ...
způsob zkoumání	exaktní metody	lingvistická na úrovni řeči (parole)	lingvistická na úrovni jazyka (langue)	synchronní důsledek historického vývoje konkrétního jazyka
langue a parole	zkoumání řeči reálné zvuky	v rámci realizací l jazyka, tj. vychází z konkrétní řeči (parole) - týž zvuk nemusí být ve všech jazycích hláskou jen některé změny prozodie jsou součástí řeči, jiné jsou jen parajazykové rovina realizací fonémů	jen v rámci konkrétního jazyka v určitém časovém období lze posoudit, které záměny zvukový prvků vytvoří novou pojmenovovací jednotku (slovo, slovní tvar, "neslovo" - u segmentů; typ výpovědi - u jevů suprasegmentálních) rovina, pomocí níž se realizují slova aj. jednotky jazyka	lingvistická disciplína založená na hlubším diachronním a komparativním zkoumání příbuzných jazyků lze tak sledovat segmenty, z prozodických prostředků kvantitu, nikoli jevy větné
synchronie a diachronie	jen synchronní	synchronní, lze aplikovat i na vývoj jazyka - v běžných starších pracích se mluví o historické fonetice, ale náplní je spíše historická fonologie spojená s oředstavou o realizaci fonémů		
vztah k	lze i bez	je zvykem vycházet	vychází se z	vztahy v

některému přirozenému jazyku	znalosti konkrétního jazyka, i když se to takto nedělá	z nerepresentativní podoby určitého jazyka, z jeho spisovné/standardní výslovnosti (ale lze i pro dialekt.....)	určitého jazyka jako struktury základem je stav v neexpresivní domácí slovní zásobě a neexpresivní souvislé řeči	rámec jazyka u některých výrazů (obměny kořenů při flexi a derivaci)
postoj laika	často ani nebere na vědomí	vnímá, hodnotí podle toho např. cizí akcent, výsl. vadu....	porozumění řeči je založeno na tom, že jsme schopni zobecnit různé realizace - laik to užívá, ale teoreticky nehodnotí	v mateřském jazyce nepochybuje o tom, že např. noha - nožka - noze "patří k témuž slovu", ale důvody nehledá - cizinec se někdy učí jednotlivé případy jako samostatná slovíčka
název disciplíny	fonetika experimentální		fonologie	morfonologie
využití poznatků	poznání autentického signálu řeči řečové technologie výuka cizích jazyků logopedie		lingvistika výuka cizích jazyků	lingvistika historická mluvnice